

УДК 611.428 : 616-071.3

ОСОБЛИВОСТІ ТОПОГРАФІЇ FUC⁺-АНТИГЕНПРЕЗЕНТУЮЧИХ КЛІТИН У ЛІМФАТИЧНОМУ ВУЗЛІ

Куш О.Г., Волошин М.А., Захарцова Л.Б.

Запорізький державний медичний університет, Україна

sidorov0240@mail.ru

До теперішнього часу при дослідженні особливостей морфофункціонального стану антигенпрезентуючих клітин увага приділялась рецепторам з вуглеводними залишками галактози і манози, як антигенрозпізнаючих та антигенпрезентуючих. На сьогодні відомо, що антигенпрезентуючі клітини можуть нести на своїй мембрані сіалофуколізовані глікани, які приймають участь у зв'язуванні циркулюючих дендритних клітин з ендотелієм для трансендотеліальної міграції. Вуглеводний залишок NeuAc α 2,3 Gal β 1,4 [Fuc α 1,3] GlcNAc-R зв'язується з ендотеліальними E-селектинами для перекатування через ендотелій. Таким чином експресія рецепторів до фукози вказує на один з багатьох морфофункціональних станів антигенпрезентуючих клітин – переходу з міграційної стадії в осілу.

Використовуючі лектин до ікри окуня були описані клітини з рецепторами до фукози в лімфатичному вузлі. Більшість їх була розташована в підкапсулярному синусі, у воріт аферентних судин. Частина клітин маргінальної і променистої пазух виглядають як типові макрофаги – великих розмірів до 20-25 мкм, бобовидне ядро, великий об'єм цитоплазми. Рецептори до лектину ікри окуня виявляються як на цитоплазматичній мембрані, так і на каріолемі.

Натомість інші клітини мають відростки (3-4), що проникають між лімфоцитами. Такі клітини розташовані у середній корі. Клітини з Fuc⁺-відростками виявляються також в паракортикальній зоні. В підкапсулярному синусі і вздовж променевих трабекул розташовані Fuc⁺-клітини округлої форми, але на відміну від макрофагів, вони не мають бобовидного ядра. На своїй поверхні вони несуть рецептори до лектину ікри окуня високої щільності, тому ядро навіть не проступає.

Щільність фукозних рецепторів і сіалових кислот урівнюється в залежності від властивостей клітини в той чи інший момент – клітина більш здатна або до адгезії, чи більш до міграції.

Два фукозних залишка входять до складу DC-SIGN-рецептору антигенпрезентуючих клітин і один фукозний залишок до галектину-4, а також до антигену Lewis^x (Gal-1-4[Fuc-1-3]GlcNAc). Таким чином даний вуглеводний залишок задіяний до процесу презентації антигену лімфоцитам, міграції.

Отже, панель лектинів для вивчення антигенпрезентуючих клітин поповнюється лектином ікри окуня.